

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie II./2018
Senát I

Nález:

spisová značka	I. ÚS 407/2016
populárny názov	Neplatnosť skončenia pracovného pomeru
sudca spravodajca	Milan Lalič
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	12.12.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6
analytická právna veta	V konaní o neplatnosť skončenia pracovného pomeru podľa § 77 Zákonníka práce na základe žaloby zamestnanca alebo zamestnávateľa je pasívne vecne legitimovaný druhý účastník pracovného pomeru, ktorého neplatnosť je predmetom sporu.
skutkový stav a základné fakty	Medzi sťažovateľkou a žalobkyňou bola 14. októbra 2008 uzavretá pracovná zmluva (ďalej len „pracovná zmluva“), na základe ktorej žalobkyňa ako zamestnanec od 15. októbra 2008 vykonávala pre sťažovateľku ako zamestnávateľa prácu na pozícii predavačky s miestom výkonu práce predajňa v nákupnom centre – Polus City Center v Bratislave. Sťažovateľka 1. decembra 2009 previedla predajňu Shocker na nového vlastníka, ktorý po jej prevzatí plynule pokračoval v prevádzkovaní predajne. Následne 8. decembra 2009 sťažovateľka ukončila podnikateľskú činnosť vykonávanú na základe živnostenského oprávnenia. Sťažovateľka zaslala žalobkyni okamžité skončenie pracovného pomeru podľa § 68 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce v znení neskorších predpisov. Žalobkyňa podala na Okresnom súde Bratislava IV (ďalej aj „okresný súd“) žalobu, ktorou sa domáhala, aby okresný súd určil okamžité skončenie pracovného pomeru za neplatné a sťažovateľku zaviazal naďalej žalobkyňu zamestnávať a zaplatiť jej náhradu mzdy a náhradu trov právneho zastúpenia. Okresný súd rozhodol o žalobe rozsudkom sp. zn. 6 C 51/2010 z 19. júna 2012, ktorým okamžité skončenie pracovného pomeru určil za neplatné s tým, že pracovný pomer žalobkyne u sťažovateľky naďalej trvá, a zaviazal sťažovateľku zaplatiť žalobkyni náhradu mzdy v sume 9 852,69 € a náhradu trov konania. Neplatnosť okamžitého skončenia pracovného pomeru okresný súd odôvodnil nepreukázaním dôvodov na okamžité skončenie pracovného pomeru podľa Zákonníka práce. Na základe odvolania sťažovateľky krajský súd napadnutým rozsudkom zmenil rozsudok prvostupňového súdu tak, že okamžité skončenie pracovného pomeru určil za neplatné s tým, že od sťažovateľky nemožno spravodlivo požadovať, aby žalobkyňu naďalej zamestnávala, a výrok o náhrade mzdy a náhrade trov konania ako nepreskúmateľný zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

	<p>Krajský súd svoj záver o neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru založil na neunesení dôkazného bremena sťažovateľky týkajúceho sa existencie dôvodov v zmysle Zákonníka práce na okamžité skončenie pracovného pomeru a tiež na skutočnosti, že okamžité skončenie pracovného pomeru nebolo žalobkyni účinne doručené. Sťažovateľka podala proti napadnutému rozsudku dovolanie, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 7 Cdo 219/2015 zo 4. novembra 2015 ako neprípustné odmietol.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>V prípade neplatnosti skončenia pracovného pomeru ide o relatívnu neplatnosť právneho úkonu, ktorej sa môže dovolávať len ten z účastníkov, ktorý je dôvodom neplatnosti postihnutý. Ide o výnimku zo zásady absolútnej neplatnosti právnych úkonov, z ktorej vychádza Zákonník práce.</p> <p>V konaní začatom na základe žaloby zamestnanca alebo zamestnávateľa podľa § 77 Zákonníka práce je pasívne vecne legitimovaný druhý účastník pracovného pomeru, ktorého neplatnosť je predmetom sporu. Žaloba zamestnanca (zamestnávateľa) o určenie neplatnosti rozviazania pracovného pomeru preto môže byť úspešná len vtedy, ak smeruje proti zamestnávateľovi (zamestnancovi), ktorý rozviazal pracovný pomer existujúci medzi účastníkmi. Neplatnosť rozviazania pracovného pomeru, ktoré urobil niekto iný, než účastník pracovnoprávneho vzťahu medzi zamestnancom a zamestnávateľom, nemôže byť predmetom sporu podľa § 77 Zákonníka práce. Ak rozviazal pracovný pomer medzi zamestnancom a zamestnávateľom niekto, kto nebol účastníkom tohto právneho vzťahu, môže sa zamestnanec (zamestnávateľ) žalobou podľa § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku domáhať určenia, že toto rozviazanie pracovného pomeru je neplatné, ak má na takomto určení naliehavý právny záujem (pozri rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 21 Cdo 487/99 z 30. 6. 1999).</p> <p>Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že sťažovateľka v posudzovanom konaní pred odvolacím súdom namietala nedostatok svojej pasívnej vecnej legitimácie v spore tvrdiac, že s účinnosťou od 1. decembra 2009 došlo k prechodu práv a povinností z pracovnoprávnych vzťahov v dôsledku prevodu hospodárskej jednotky na iný subjekt podľa § 28 Zákonníka práce, a teda akékoľvek právne úkony v postavení zamestnávateľa vo vzťahu k žalobkyni už následne nemohla urobiť. Krajský súd sa s uvedenou námietkou, ktorá mala pre rozhodnutie zásadný význam, žiadnym spôsobom nevysporiadal, a to aj napriek skutkovému záveru, že prevádzku (predajňu) sťažovateľky prevzal iný subjekt a že zamestnanci mali možnosť v práci pokračovať u nadobúdateľa predajne (táto otázka nebola v konaní spornou). Krajský súd rovnako nereflektoval na námietku sťažovateľky, že nedostatok písomnej formy pri splnení povinností zamestnávateľa stanovených v § 29 Zákonníka práce nespôsobuje neplatnosť (neúčinnosť) prechodu práv a povinností z pracovnoprávnych vzťahov, a túto námietku nijako právne neposúdil.</p> <p>Z práva na spravodlivý proces vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkazovými návrhmi strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993).</p> <p>Článok 6 ods. 1 dohovoru zaväzuje súdy odôvodniť svoje rozhodnutia, ale nemožno ho chápať tak, že vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Nevyžaduje sa teda, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre verdikt rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997).</p> <p>Ústavný súd v kontexte už uvedeného zdôrazňuje, že preskúmanie vecnej legitimácie, či už aktívnej alebo pasívnej, je imanentnou súčasťou každého súdneho konania, pričom súd vecnú legitimáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta (pozri rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 205/2009 z 29. júna 2010),</p>

	<p>kde zistenie nedostatku vecnej legitímácie má za následok zamietnutie žaloby.</p> <p>Postup konajúceho súdu, ktorý opomenie vyriešenie kardinálnej otázky, akou je otázka existencie vecnej legitímácie, k zodpovedaniu ktorej je konajúci súd ex offio viazaný, protirečí obsahu základného práva na súdnu ochranu garantovaného čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj obsahu práva na spravodlivé súdne konanie garantovaného čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. III. ÚS 266/2014). Krajský súd bez toho, aby sa vysporiadal s otázkou pasívnej vecnej legitímácie sťažovateľky, rozhodol o neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru, v dôsledku čoho je napadnutý rozsudok nepreskúmateľný a zjavne neodôvodnený.</p> <p>Ústavný súd rozhodol, že:</p> <p><u>Základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 Co 356/2012 z 26. marca 2014 boli porušené.</u></p> <p><u>Rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 Co 356/2012 z 26. marca 2014 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Sťažovateľke priznal náhradu trov konania.</u></p>
použitá odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	<p>NS ČR: sp. zn. 21 Cdo 487/99 z 30. 6. 1999</p> <p>NS SR: sp. zn. 2 Cdo 205/2009 z 29. júna 2010</p> <p>EŠLP: Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997</p>
súvisiace právne predpisy	zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov
klúčové slová	<p>práca, pracovný pomer-okamžité zrušenie</p> <p>práca, pracovný pomer-neplatnosť rozviazania</p> <p>legitímácia-vecná</p> <p>legitímácia-pasívna</p>

spisová značka	I. ÚS 131/2017
populárny názov	Škoda spôsobená nesprávnym úradným postupom
sudca spravodajca	Peter Brňák
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	12.12.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom (z. č. 514/2003 Z. z.) katastrálneho úradu, a to priesťahmi v záznamovom konaní a včasnom nevydaní listu vlastníctva, súd neprizná, ak k zmenšeniu majetku žalobcu zaplatením zmluvnej pokuty a nezväčšením majetku žalobcu v dôsledku neuzavretia kúpnej zmluvy s budúcim kupujúcim došlo, avšak nie priamo v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom, ale v dôsledku neuzavretia kúpnej zmluvy, ako ďalšej právnej skutočnosti.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ sa žalobou na Okresnom súde Bratislava II (ďalej aj „okresný súd“) domáhal náhrady škody proti Slovenskej republike (Úradu geodézie a kartografie Slovenskej republiky) v sume 81 300 000 Sk s prísl. z titulu nesprávneho úradného postupu orgánu verejnej moci (pre nečinnosť Správy katastra hlavného mesta Bratislava, resp. pre zbytočné priesťahy v konaní o zápis zmeny vlastníckeho práva v prospech sťažovateľa).

	<p>Okresný súd medzitýmnym rozsudkom sp. zn. 8 C 30/2009 z 2. marca 2011 určil, že nárok sťažovateľa na náhradu škody je opodstatnený. Proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie žalovaný a následne Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 14 Co 342/2011 zo 4. decembra 2012 rozsudok okresného súdu zmenil a žalobu sťažovateľa zamietol, pričom sa stotožnil s právnym názorom žalovaného. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie a následne najvyšší súd zrušil rozsudok krajského súdu zo 4. decembra 2012 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</p> <p>Krajský súd rozhodol druhýkrát rozsudkom sp. zn. 14 Co 573/2014 z 9. decembra 2014, pričom zmenil rozsudok okresného súdu tak, že nárok sťažovateľa na náhradu škody proti žalovanému nie je opodstatnený. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, v ktorom namietal nesprávne právne posúdenie veci. Najvyšší súd napadnutým rozsudkom zamietol jeho dovolanie ako nedôvodné, pričom sa stotožnil s právnym záverom krajského súdu, a to: a) že nesprávny zápis alebo nečinnosť katastrálneho úradu je bezpochyby neprávnym úradným postupom v zmysle KZ, ktorý však bez ďalšieho nemá za následok vznik škody. b) majetok žalobcu sa zmenšil až zaplatením zmluvnej pokuty a nezväčšil sa v dôsledku neuzavretia kúpnej zmluvy s budúcim kupujúcim. To znamená, že bez ďalšej právnej skutočnosti, v danom prípade bez plnenia zmluvnej povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu, resp. bez neuzavretia kúpnej zmluvy, by ku škode u žalobcu vôbec nedošlo, c) z postupného sledu jednotlivých skutkových okolností danej veci je zrejmé, že zmenšenie majetku žalobcu zaplatením zmluvnej pokuty a nezväčšenie sa majetku v dôsledku neuzavretia kúpnej zmluvy s budúcim predávajúcim, nebolo spôsobené priamo neprávnym úradným postupom katastrálneho úradu.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Ústavný súd sa podrobne oboznámil s napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a ďalšími vyjadreniami účastníkov konania (strán sporu), ktoré boli založené v spise okresného súdu, ktorý si na ten účel vyžiadal, najmä s dovolaním sťažovateľa i vyjadrením žalovaného k dovolaniu a konštatuje, že odôvodnenie k jednotlivým dovolacím dôvodom sťažovateľa uvedeným v jeho dovolaní z 19. februára 2015 a tiež nosné odôvodnenie, ktoré viedlo najvyšší súd k zamietnutiu dovolania, z ústavného hľadiska spĺňa nevyhnutné požiadavky na odôvodnenie rozhodnutí šebecných súdov a nie je ho možné označiť ako arbitrárne či svojvoľné.</p> <p>V tejto súvislosti najvyšší súd uviedol: „V konaní o nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Zb. základ veci zahŕňa posúdenie všetkých podmienok zodpovednosti uvedených v tomto zákone okrem výšky škody; medzitýmny rozsudok možno teda vydať, ak je vyriešené, že došlo k nesprávnemu úradnému postupu, že vznikla škoda (majetková ujma) a že medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom konkrétnej majetkovej ujmy je vzťah príčiny a následku (príčinná súvislosť)... Dovolací súd sa stotožňuje... s právnymi závermi odvolacieho súdu, že nesprávny zápis alebo nečinnosť katastrálneho úradu je bezpochyby nesprávnym úradným postupom v zmysle citovaného zákona, ktorý však bez ďalšieho nemá za následok vznik škody. Peňažné plnenie, ktorého sa žalobca domáha titulom náhrady škody, a ktorého výška zodpovedala žalobcom zaplatenej zmluvnej pokute a ušlému zisku, nepredstavuje jeho majetkovú ujmu spôsobenú priamo nesprávnym úradným postupom katastrálneho úradu. Majetok žalobcu sa zmenšil až zaplatením zmluvnej pokuty a nezväčšil sa v dôsledku neuzavretia kúpnej zmluvy s budúcim kupujúcim (hoci mohla byť uzavretá pri dojednaní iných zmluvných podmienok). To znamená, že bez ďalšej právnej skutočnosti v danom prípade bez splnenia zmluvnej povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu, resp. bez neuzavretia kúpnej zmluvy, by ku škode u žalobcu vôbec nedošlo. Z postupného sledu jednotlivých skutkových okolností v danej veci je zrejmé, že nesprávny úradný postup katastrálneho úradu bol významným článkom reťazca príčin a následkov. Napriek tomu ale zo sledu relevantných príčin a následkov vyplýva, že zmenšenie majetku žalobcu zaplatením zmluvnej pokuty a nezväčšenie sa majetku v dôsledku neuzavretia kúpnej zmluvy s budúcim kupujúcim, nebolo spôsobené priamo nesprávnym úradným postupom katastrálneho úradu. Vzhľadom na toto nie priame ale sprostredkované pôsobenie nesprávneho úradného postupu dospel dovolací súd k rovnakému záveru ako odvolací súd, že v danom prípade nebola daná príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom katastrálneho úradu a tým zmenšením majetku žalobcu, náhrady ktorého sa domáha.“</p> <p>Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd v okolnostiach posudzovanej veci z ústavného hľadiska primerane dostatočným spôsobom reagoval na podstatu právneho sporu nastoleného sťažovateľom, o ktorom bolo rozhodnuté medzitýmne. V tejto súvislosti ústavný súd predostiera, že ak by aj odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, týkajúce sa výkladu ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z., ktorý uplatnil najvyšší súd, nebolo jediným možným výkladom v tejto veci a ani prípadná spornosť vysloveného právneho názoru v kontexte posudzovanej veci (o neexistencii základu nároku sťažovateľa, pozn.) ešte neznamená, že ide v tomto prípade o arbitrárne či zjavne (očividne) neodôvodnené</p>

	<p>rozhodnutie, ako sa domnieva sťažovateľ.</p> <p>Napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu nie je ani arbitrárne, ani celkom zjavne neodôvodnené. Vzhľadom na uvedené ústavný súd rozhodol tak, že:</p> <p><u>Sťažnosti sťažovateľa nevyhovuje.</u></p> <p>Odlišné stanovisko sudcu Milana Lalíka</p> <p>Vo sfére regulácie následkov výkonu verejnej moci a deliktnej zodpovednosti štátu za spôsobenú majetkovú a nemajetkovú ujmu (škodu) je potrebné hľadať omnoho väčšiu spätosť s ústavným právom, ako to je pri iných druhoch súkromnej regulácie, a to preto, lebo táto oblasť regulácie rieši dôsledky vzťahu, v ktorom štát a jednotliviec vystupovali v nerovnom, t. j. vrchnostenskom postavení. Zmyslom a účelom zákona č. 514/2003 Z. z. vydaného podľa čl. 46 ods. 4 ústavy je len stanoviť podmienky a podrobnosti realizácie, pokiaľ ide o obsah (už) ústavodarcom v čl. 46 ods. 3 ústavy zakotvených práv, teda podmienky a podrobnosti čisto procesnej povahy (nie materiálnoprávnej). V každom prípade je preto nevyhnutné dbať o to, aby fakticky nedošlo k vyprázdneniu dotknutého základného práva pri použití jeho zákonnej úpravy. Inak povedané, aplikáciou zákona o zodpovednosti štátu v prípadoch zodpovednosti štátu za škodu nesmie dôjsť priamo ani nepriamo k obmedzeniu rozsahu základného práva zaručeného čl. 46 ods. 3 ústavy či k jeho zúženiu, alebo dokonca k jeho vylúčeniu. Podľa zákona o zodpovednosti štátu je teda nutné kompenzovať všetku ujmu, ktorú by bolo možné podradiť pod čl. 46 ods. 3 ústavy, a nie naopak. Ak správny orgán porušil v správnom konaní povinnosť urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, ide vždy o nesprávny úradný postup v zmysle § 9 zákona č. 514/2003 Z. z. a vyvrátiteľná domnienka vzniku ujmy sa uplatní, ak mala priamy vplyv na existenciu, rozsah a výkon práv a povinností žalujúceho sťažovateľa k tretím osobám.</p> <p>Preto najskôr podotýkam, že odôvodnenie rozhodnutí o zamietnutí nároku sťažovateľa na náhradu škody sa prevažne vzťahuje na to, že sťažovateľ nepreukázal výšku škody, ktorá mu mala vzniknúť, ani príčinnú súvislosť medzi škodou a nesprávnym úradným postupom štátu. Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu ani najvyššieho súdu nie je vôbec zjavné, prečo sa domnievali, že tieto predpoklady zodpovednosti štátu neboli splnené, hoci bolo nutné tieto dve podmienky vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú štátom (škodu a príčinnú súvislosť) rozlišovať. Majetková ujma, ktorej vznik účastník odôvodňuje priet'ahmi v záznamovom konaní a nevydaním listu vlastníctva v zákonom určenej lehote, je teda odškodniteľná, ak včasné nevydanie rozhodnutia malo dopad na majetkovú sféru sťažovateľa, teda pokiaľ priet'ahy v konaní boli príčinou jeho ujmy spočívajúcej v tom, že pre včas nevydaný list vlastníctva nedošlo k uzavretiu kúpnej zmluvy v zmysle dohody o budúcej kúpnej zmluve iba preto, že sťažovateľ ako predávajúci nemohol kupujúcemu predložiť list vlastníctva k majúcej sa prevádzanej nehnuteľnosti ako dôkaz, že je jej evidovaným vlastníkom v katastri nehnuteľností, v dôsledku čoho došlo k odstúpeniu od uvedených zmlúv a zaplateniu zmluvnej pokuty a s odstupom času aj k zníženiu všeobecnej ceny predmetnej nehnuteľnosti, za ktorú ju mohol sťažovateľ pôvodne scudzit' zmluvnému záujemcovi.</p> <p>Za tejto situácie ide o odškodniteľnú ujmu, lebo nesprávnosť postupu príslušného správneho orgánu (nečinnosť, resp. nesprávna činnosť) sa prejavila v majetkovej sfére sťažovateľa (zatiaľ v zaplatenej zmluvnej pokute), lebo ak by nebola táto dlhodobá nečinnosť správneho orgánu, nedošlo by k tejto majetkovej ujme. Napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu je z ústavnoprávneho pohľadu deficitné aj z toho dôvodu, že chybné posudzovanie jednotlivých predpokladov zodpovednosti za škodu, lebo pokiaľ škoda nevznikne, nevznikne ani zodpovednosť za škodu, a preto je zbytočné preukazovať ešte aj príčinnú súvislosť, ako to uviedol najvyšší súd na strane 12 <i>in fine</i> svojho rozsudku. Ak najvyšší súd zjavne prehliadol skutočnosti nasvedčujúce splnenie podmienok zodpovednosti štátu v materiálnom slova zmysle a súčasne interpretoval príslušné ustanovenia zákona č. 514/2003 Z. z. spôsobom, ktorý zodpovednosť štátu <i>de facto</i> vylučuje, porušil nielen čl. 46 ods. 3 ústavy, ale zasiahol rovnako do sťažovateľovho práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, a tým bol naplnený aj dôvod na vydanie kasačného nálezu ústavného súdu.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEF a iných súdov</p>	

súvisiace právne predpisy	zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
klúčové slová	náhrada škody (ujma)-nemajetková ujma práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu náhrada škody (ujma)-majetková ujma kataster nehnuteľností-záznam

spisová značka	I. ÚS 501/2017
populárny názov	Opravné uznesenie o trovách konania
sudca spravodajca	Peter Brňák
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	17.01.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 11 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Sťažnosti, v ktorej sa sťažovateľ domáha ochrany svojich práv, hoci mu ešte pred rozhodnutím ústavného súdu, poskytol ochranu jeho práv iný súd, nemožno vyhovieť.
skutkový stav a základné fakty	Okresný súd v konaní sp. zn. 13 C 211/2016 návrh sťažovateľa v právnom postavení žalobcu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia zamietol a ďalším výrokom nariadil neodkladné opatrenie, ktorým zakázal žalovanému nakladať so spoluvlastníckym podielom na nehnuteľnostiach bližšie špecifikovaných v uznesení okresného súdu a priznal sťažovateľovi náhradu trov konania vo výške 100 %. Prvým výrokom napadnutého uznesenia sp. zn. 11 Co 176/2017 zo 6. júna 2017 krajský súd potvrdil uznesenie okresného súdu a druhým výrokom rozhodol tak, že nepriznal stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania. Napadnutým uznesením, ktorým krajský súd sťažovateľovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho práv, keďže sťažovateľ ako 100 % úspešná strana v odvolacom konaní má nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Krajský súd rozhodol o nepriznaní náhrady trov odvolacieho konania sťažovateľovi s odôvodnením, že „Žalovaný bol v odvolacom konaní neúspešný a úspešný žalobca si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil.“. Krajský súd však podľa názoru sťažovateľa opomenul ustanovenie § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého „O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.“.
z odôvodnenia	Na základe informácie uvedenej samotným sťažovateľom v jeho písomnom vyjadrení z 27. novembra 2017 a z príloh k tomuto vyjadreniu pripojených, ako aj z vyjadrenia krajského súdu z 26. októbra 2017 ústavný súd zistil, že sťažovateľ podal krajskému súdu návrh z 23. júna 2017, doručený mu 26. júna 2017, ktorým navrhol opravu zrejmej nesprávnosti v napadnutom uznesení krajského súdu vo výroku o nepriznaní náhrady trov odvolacieho konania sťažovateľovi. Sťažovateľ v podanej sťažnosti ústavnému súdu zamlčal, že sa ešte pred podaním sťažnosti domáhal nápravy vady napadnutého uznesenia podaným návrhom na opravu zrejmej nesprávnosti z 23. júna 2017 krajskému súdu. V dôsledku uvedeného úkonu sťažovateľa krajský súd vydal opravné uznesenie sp. zn. 11 Co 176/2017 z 29. septembra 2017, ktorým opravil napadnuté uznesenie vo výroku o trovách odvolacieho konania tak, že priznal sťažovateľovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 100 %. Ak sa za tejto situácie sťažovateľ domáha ochrany označených práv na ústavnom

	<p>súde, jeho sťažnosti nie je možné vyhovieť, keďže ochranu označeným právam, ktorých vyslovenia porušenia sa v konaní pred ústavným súdom sťažovateľ domáha, už poskytol krajský súd vydaním opravného uznesenia sp. zn. 11 Co 176/2017 z 29. septembra 2017.</p> <p>Vzhľadom na uvedené ústavný súd rozhodol tak,že</p> <p><u>Sťažnosti sťažovateľa nevyhoveli.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
kľúčové slová	<p>arbitrárnosť</p> <p>opatrenie-neodkladné</p> <p>trovy konania</p> <p>občianske súdne konanie-Civilný sporový poriadok</p>

spisová značka	I. ÚS 629/2017
populárny názov	Poplatok za podanie odvolania
sudca spravodajca	Marianna Mochnáčová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	31.01.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov
analytická právna veta	Základným pravidlom pri určení sadzby súdneho poplatku podľa § 6 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch je totožnosť sadzieb v prvostupňovom a odvolacom konaní. Odvolanie je z hľadiska úpravy procesného práva návrhom na začatie odvolacieho konania, a preto nie je nijaký dôvod, aby odvolateľ mala zaťažovať takzvaná konečná poplatková povinnosť podľa sadzobníka položky 6 písm. b) zákona o súdnych poplatkoch za vyporiadanie BSM, ktoré sa práve odvolaním spochybňuje.
skutkový stav a základné fakty	<p>Okresný súd rozsudkom sp. zn. 12 C 10/2009 zo 7. júna 2017 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) rozhodol o vyporiadaní BSM, pričom uložil sťažovateľovi povinnosť nahradiť štátu trovy konania ako aj povinnosť zaplatiť súdny poplatok za vyporiadanie BSM a zároveň rozhodol, že štátu sa nárok na náhradu trov onania voči žalobkyni nepriznáva a že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania. Sťažovateľ proti rozsudku okresného súdu podal riadne a včas odvolanie – riadny opravný prostriedok a navrhol, aby odvolací súd tento zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.</p> <p>Následne okresný súd uznesením vydaným vyššou súdnou úradníčkou sp. zn. 12 C 10/2009 z 25. augusta 2017 (ďalej len „uznesenie vydané súdnou úradníčkou“) uložil sťažovateľovi povinnosť, aby v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia zaplatil súdny poplatok za odvolanie v sume 1 051,50 €. Sťažovateľ však podal proti uzneseniu vydanému súdnou úradníčkou riadne a včas sťažnosť – riadny opravný prostriedok a navrhol, aby okresný súd toto uznesenie zmenil, a sťažovateľovi uložil povinnosť zaplatiť v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia súdny poplatok za odvolanie v sume 33 €. Napokon uznesením okresného súdu bola sťažnosť sťažovateľa pre jej nedôvodnosť zamietnutá.</p> <p>Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu</p>

	<p>ochranu, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie uznesením okresného súdu tým, že okresný súd vec nesprávne právne posúdil, uložil sťažovateľovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie proti rozsudku okresného súdu v zmysle ustanovenia sadzobníka položky 6 písm. b) zákona o súdnych poplatkoch namiesto ustanovenia sadzobníka položky 6 písm. a) tohto zákona v nesprávnej výrazne vyššej sume, čo zakladá jeho rozpor s požiadavkou naplnenia princípu právnej istoty a jeho arbitrárnosť.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Právo na súdnu ochranu však nie je absolútne. V záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha obmedzeniam, resp. podmienkam (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy), akými sú napr. spôsobilosť byť účastníkom konania, povinnosť právneho zastúpenia v niektorých prípadoch, zákonom ustanovené náležitosti návrhu na začatie konania, zákonné lehoty a taktiež zaplataenie súdneho poplatku podľa ustanovení príslušného zákona. Na jednej strane síce uloženie poplatkovej povinnosti v občianskoprávných veciach nemožno samo osebe považovať za rozporné s právom na prístup k súdu chráneným v čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva – Tolstoy – Miloslavsky v. Spojené kráľovstvo, 1995, Kreuz v. Poľsko, 2001). Na druhej strane za rozporné s čl. 6 ods. 1 dohovoru je možné považovať rozhodnutie súdu, ktorým účastníka zaťaží povinnosťou zaplatiť súdny poplatok ešte pred rozhodnutím o veci (ex ante), ktorou ho však podľa zákona môže zaťažiť najskôr až v rozhodnutí o veci (ex post) alebo vo výške oproti zákonom ustanovenej výške v podstatne vyššej.</p> <p>Výklad a aplikácia ustanovení zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), ako aj ustanovení ďalších zákonných predpisov upravujúcich podmienky prístupu k súdnej ochrane zo strany všeobecných súdov musí byť v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu, ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonitosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov konania. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno obmedziť základné právo na súdnu ochranu v rozpore s jeho podstatou a zmyslom (obdobne napr. II. ÚS 174/04, III. ÚS 209/05). Z tohto hľadiska musí všeobecný súd prihliadať na rovnováhu medzi poskytnutím materiálnej ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov konania a ochranou plynulého a riadneho výkonu spravodlivosti pred neuváženým, prípadne šikanujúcim výkonom práva spoplatňovaním úkonov súdneho konania chápaným v zhode s ústavne súladným ukladaním súdnych poplatkov (čl. 59 ods. 2 ústavy) obzvlášť v prípadoch, ak bezprostredným následkom nezaplataenia súdneho poplatku v určenej lehote je zastavenie (ukončenie) súdneho konania.</p> <p>Vychádzajúc z uvedených zásad napadnuté uznesenie okresného súdu je potrebné považovať za rozhodnutie, ktoré porušuje označené práva sťažovateľa v dôsledku toho, že bolo arbitrárne a zjavne neodôvodnené, pretože okresný súd prekročil rozumné medze výkladu právnej normy (zákona o súdnych poplatkoch), a tak sťažovateľa zaťažil povinnosťou zaplatiť súdny poplatok, ktorá zo zákona ani na základe zákona z iného všeobecne záväzného predpisu nevyplýva.</p> <p>V danej súvislosti ústavný súd predovšetkým uvádza, že pokiaľ ide o vyrubenie súdneho poplatku za podanie odvolania – riadneho opravného prostriedku proti rozsudku okresného súdu o vyporiadaní BSM ústavne konformným spôsobom, právne závery vyjadrené v náleze ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 464/2010 z 10. februára 2011 uverejneného v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 21/2011 [berúc do úvahy, že v sťažnostnej veci, v ktorej ústavný súd rozhodol nálezom sp. zn. I. ÚS 464/2010 z 10. februára 2011, na rozdiel od tejto veci bolo dovolacie konanie pre nezaplataenie súdneho poplatku za dovolanie zastavené a sťažovateľ namietal aj odňatie práva na prístup k súdu („denegatio iustitiae“), pozn.], sú aj v preskúmvanej veci naďalej akceptovateľné.</p> <p>Základným pravidlom pri určení sadzby súdneho poplatku podľa § 6 ods. 2</p>

zákona o súdnych poplatkoch je totožnosť sadzieb v prvostupňovom i v odvolacom konaní. Logickým a systematickým výkladom do úvahy prichádzajúcich citovaných ustanovení zákona o súdnych poplatkoch treba dospieť k tomu, že toto pravidlo sa musí uplatniť aj v prípade spoplatňovania odvolacieho konania o vyporiadaní BSM takou istou sadzbou súdneho poplatku ako prvostupňové konanie. Totiž odvolanie je z hľadiska úpravy procesného práva návrhom na začatie odvolacieho konania, a preto nie je nijaký dôvod, aby odvolateľa (navrhovateľa) mala zaťažovať takzvaná konečná poplatková povinnosť podľa sadzobníka položky 6 písm. b) zákona o súdnych poplatkoch za vyporiadanie BSM, ktoré sa práve odvolaním spochybňuje. A teda podľa názoru ústavného súdu odvolateľa nemožno zaťažovať poplatkovou povinnosťou za vyporiadanie BSM už raz uloženou odvolaním napadnutým rozsudkom prvostupňového súdu, t. j. duplicitne (pozri uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10 Co 190/2013 z 30. septembra 2014).

Ústavný súd sa so závermi napadnutého uznesenia okresného súdu, podľa ktorých v danej veci argumentácia sťažovateľa neobstojí, nestotožňuje, a to preto, že okresný súd pri rozhodovaní o sťažnosti – riadnom opravnom prostriedku sťažovateľa proti uzneseniu vydanému súdnou úradníčkou, dospel k ústavne/zákonne absurdnému záveru, ktorý má za následok porušenie sťažovateľovho práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, keď splatnosť vzniku poplatkovej povinnosti „za vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov“ prima facie stanovenú [v sadzobníku, položke 6 písm. b) a ostatných citovaných ustanoveniach zákona o súdnych poplatkoch] ako povinnosť „ex post“ stanovil ako povinnosť „ex ante“. A teda v danej situácii („de lege lata“) platí naďalej časovo odlišná situácia pre vznik poplatkovej povinnosti „z návrhu na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov“ („ex ante“) a „za vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov“ („ex post“), a to vrátane odvolacieho konania.

Keďže aj podľa judikatúry ústavného súdu prvostupňové a odvolacie konanie (ktoré sa môže uskutočniť iba za predpokladu využitia odvolania – riadneho opravného prostriedku niektorou zo sporových strán, pozn.) z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok, povinnosť zaplatiť súdny poplatok „za vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov“ (ako povinnosť „ex post“) nevzniká osobitne v súvislosti s prvostupňovým konaním a osobitne v súvislosti s druhostupňovým (odvolacím) konaním, ale iba raz v súvislosti s právoplatným ukončením konania o vyporiadaní BSM jeho vyporiadaním, a to nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia súdu, ktorým sa povinnosť zaplatiť tento poplatok uložila.

Odvolávať sa na závery vyplývajúce zo stanoviska občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej socialistickej republiky sp. zn. Cpj 70/75 zo 17. marca 1976, ktoré boli formulované k výkladu niektorých ustanovení zákona č. 116/1966 Zb. o súdnych poplatkoch účinného do 31. decembra 1984, ktorý vznik poplatkovej povinnosti v súvislosti s konaním o vyporiadaní BSM upravoval inak [vznik poplatkovej povinnosti za podanie žaloby (návrhu) o vyporiadanie BSM vôbec nepredpokladal, pozn.], nie je podľa ústavného súdu nie je na mieste. Ukladanie súdnych poplatkov, ktoré samo osebe predstavuje zásah do práva účastníka na súdnu ochranu (na spravodlivý proces), sa môže realizovať iba v zákonom (na základe zákona) jasne a určite stanovenom rozsahu a obsahu; potreba reštriktívneho výkladového prístupu v súvislosti s ukladaním povinnosti platiť súdny poplatok vyplýva už zo samotnej povahy ústavnej možnosti ukladať poplatky (čl. 59 ústavy).

Ústavný súd preto dospel k záveru, že v uvedenom prípade bol daný dôvod na nápravu nezákonného rozhodnutia (uznesenia vydaného súdnou úradníčkou), a teda dôvod na jeho zrušenie alebo zmenu podľa § 250 ods. 2 CSP v spojení s ustanovením § 14 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch. Vzhľadom na naznačené hľadiská sa preto nemožno stotožniť so spôsobom, ako okresný súd v prerokovávanej veci vyložil vznik poplatkovej povinnosti „za vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov“. Ústavný súd je preto nútený

	<p>konštatovať, že záver okresného súdu v uvedenom smere bol zjavným výkladovým vybočením, ktoré predstavuje porušenie základného práva na súdnu ochranu (spravodlivý proces) vychádzajúceho z čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Vzhľadom na uvedené ústavný súd rozhodol, že:</p> <p><u>Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Košice II sp. zn. 12 C 10/2009 z 27. septembra 2017 boli porušené. Uznesenie Okresného súdu Košice II sp. zn. 12 C 10/2009 z 27. septembra 2017 zrušil a vrátil Okresnému súdu Košice II na ďalšie konanie. Sťažovateľovi priznal náhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEF a iných súdov	<p>ESEF: Tolstoy – Miloslavsky v. Spojené kráľovstvo, 1995, Kreuz v. Poľsko, 2001</p> <p>uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10 Co 190/2013 z 30. septembra 2014</p>
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	<p>práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu</p> <p>poplatok-súdny</p> <p>spoluvlastníctvo-bezpodielové spoluvlastníctvo manželov</p> <p>poplatok-sadzobník</p> <p>odvolanie</p> <p>spoluvlastníctvo-vyporiadanie</p>

Uznesenie:

spisová značka	I. ÚS 622/2017
populárny názov	Preskúmanie rozhodnutia ústavu pre výkon trestu
sudca spravodajca	Peter Brňák
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	05.12.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Rozhodovací proces, ktorého výsledkom je rozhodnutie Ústavu na výkon trestu odňatia slobody nemožno považovať za rozhodovanie správneho orgánu v oblasti verejnej správy. Dozor nad zachovávaním zákonnosti v ústave na výkon trestu odňatia slobody vykonáva prokurátor.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ sa žalobou doručenu krajskému súdu domáhal zrušenia rozhodnutia ústavu na výkon trestu odňatia slobody o stanovení programu zaobchádzania a vrátenia veci na ďalšie konanie, alternatívne navrhol, aby súd vyhlásil zásah ústavu spočívajúci v stanovení predmetného programu zaobchádzania za nezákonný. Krajský súd napadnutým rozhodnutím konanie zastavil a vec postúpil Krajskej prokuratúre v Trenčíne. Napadnutým rozhodnutím krajského súdu, ktorým zastavil konanie pre nedostatok svojej právomoci, došlo podľa sťažovateľa k odňatiu práva sťažovateľa na prístup k súdu a k odmietnutiu spravodlivosti. Podľa sťažovateľa je právomoc správnych súdov v otázkach väzenia daná. Pokiaľ krajský súd dospel k záveru o nedostatku svojej právomoci na prejednanie veci, bol podľa sťažovateľa povinný postúpiť vec na prejednanie civilnému súdu.

<p>z odôvodnenia</p>	<p>Ústavný súd z tohto hľadiska preskúmal napadnuté rozhodnutie, pričom nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup krajského súdu nemajúci oporu v zákone. Krajský súd v podstatnom uviedol: "Rozhodovací proces, ktorého výsledkom je vydanie uvedeného rozhodnutia, patrí do právnej úpravy verejného práva trestnoprávneho charakteru a nie je možné takéto rozhodovanie považovať za rozhodovanie správneho orgánu v oblasti verejnej správy, keďže ide výlučne o právomoc, ktorá vyplýva z ustanovení zákona č. 475/2005 Z. z. a týka sa vecí, ktorá súvisí s výkonom trestu, ktorý bol žalobcovi uložený v zmysle ustanovení Trestného zákona a podľa Trestného poriadku, podmieňujúce jej trestnoprávny charakter. Krajský súd ďalej uvádza, že príslušný ústav na výkon trestu odňatia slobody postupoval podľa zákona č. 475/2005 Z. z. (v spojení s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 368/2008 Z. z., ktorou sa vydáva Poriadok výkonu trestu odňatia slobody), ktorý je jedným z prameňov trestného práva procesného, keďže vykonávacie konanie je posledným štádiom trestného konania, ktoré je rámcovo upravené v štvrtej časti Trestného poriadku a zákon č. 475/2005 Z. z. je osobitným vykonávacím predpisom k Trestnému poriadku. Naviac dozor nad zachovávaním zákonnosti v ústave na výkon trestu odňatia slobody vykonáva prokurátor (§ 96 zákona č. 475/2005 Z. z. v spojení s § 4 ods. 1 písm. b) zákona č. 153/2001 Z. z.). Príslušný prokurátor dozerá na to, aby sa vo výkone trestu odňatia slobody dodržiavali zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy, pričom jednotlivé prostriedky, resp. nástroje, ktorými prokurátor disponuje pri výkone tohto dozoru, vyplývajú zo zákonných ustanovení § 18 zákona č. 153/2001 Z. z., konkrétne z § 18 ods. 3 písm. c) uvedeného zákona. Prokurátor má tak povinnosť písomným príkazom zrušiť alebo pozastaviť vykonávanie rozhodnutia, príkazu alebo opatrenia orgánov zboru alebo ich nadriadeného orgánu, ak sú v rozpore so zákonom alebo s iným všeobecne záväzným právnym predpisom. Pri zabezpečovaní výkonu trestu odňatia slobody zbor nie je orgánom verejnej správy (orgánom verejnej moci), pretože nerozhoduje v oblasti verejnej správy, ale zabezpečuje výkon trestu uloženého v trestnom konaní. Pri tejto jeho činnosti preto nemožno vidieť zásah orgánu verejnej správy, ktorý by bolo možné preskúmať v správnom súdnictve."</p> <p>Dozor nad zachovávaním zákonnosti v ústave na výkon trestu odňatia slobody vykonáva prokurátor [§ 96 zákona o výkone trestu odňatia slobody v spojení s § 4 ods. 1 písm. b) zákona o prokuratúre]. Príslušný prokurátor dozerá na to, aby sa vo výkone trestu odňatia slobody dodržiavali zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy, pričom jednotlivé prostriedky, resp. nástroje, ktorými prokurátor disponuje pri výkone tohto dozoru, vyplývajú zo zákonných ustanovení § 18 zákona o prokuratúre, konkrétne § 18 ods. 3 písm. c) citovaného zákona, a teda povinnosť písomným príkazom zrušiť alebo pozastaviť vykonávanie rozhodnutia, príkazu alebo opatrenia orgánov zboru alebo ich nadriadeného orgánu, ak sú v rozpore so zákonom alebo s iným všeobecne záväzným právnym predpisom. V tomto smere je potrebné tiež poukázať na príkaz generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej aj „prokurátor“) sp. zn. IV Spr 157/09 z 12. mája 2010 o postupe prokurátora pri výkone dozoru prokurátora nad zachovávaním zákonnosti v miestach výkonu trestu odňatia slobody uverejnený v Zbierke služobných predpisov generálneho prokurátora Slovenskej republiky č. 6/2010, podľa ktorého prokurátor pri plnení úloh a vykonávaní dozoru taktiež dozerá na to, aby sa vo výkone trestu rešpektovala ľudská dôstojnosť a dodržiaval Európsky dohovor na zabránenie mučenia a neľudského či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania, odsúdení boli podrobení iba tým obmedzeniam, ktoré vyplývajú zo zákona o výkone trestu odňatia slobody a naň nadväzujúcich vykonávacích predpisov, aby sa dodržiavali predpisy o prijímaní a vybavovaní sťažností odsúdených a dodržiavali sa ďalšie ustanovenia zákona o výkone trestu odňatia slobody a poriadku výkonu trestu odňatia slobody [čl. 1 ods. 3 písm. d), čl. 4 písm. a), d) a h) predmetného príkazu]. Taktiež nie je možné opomenúť § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre, v zmysle ktorého prokurátor vykonáva svoju pôsobnosť v rozsahu ustanovenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený</p>
-----------------------------	--

	<p>vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení. Podľa § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre podnetom sa rozumie podanie, ktoré smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti. Z citovanej právnej úpravy je teda zrejmé, že sťažovateľ disponuje v zmysle zákona o prokuratúre všetkými potrebnými prostriedkami na to, aby v konaní o ústavnej sťažnosti predostretú argumentáciu predložil príslušnému prokurátorovi buď sám využitím citovaných ustanovení zákona o prokuratúre, resp. táto bude predložená Krajskej prokuratúre v Trenčíne po právoplatnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu ex offio, ktorej rozhodnutia môžu byť v ďalšom predmetom posúdenia aj ústavným súdom (tak ako to bolo v prípade vecí vedených pod sp. zn. I. ÚS 432/2017 a sp. zn. I. ÚS 429/2017).</p> <p>Po preskúmaní napadnutého rozhodnutia krajského súdu ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť so sťažovateľom namietaným porušením jeho označených práv, čo zakladá dôvod odmietnutia sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.</p> <p>Vzhľadom na uvedené ústavný súd rozhodol tak, že:</p> <p><u>Sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	ÚS SR: I. ÚS 278/2017, I. ÚS 468/2017, III. ÚS 507/2017
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	výkon trestu správne súdnictvo-rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam správnych orgánov plnomocenstvo, splnomocnenie-udelenie Centrum právnej pomoci práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na prístup k súdu

spisová značka	I. ÚS 5/2018
populárny názov	Právo na prístup k súdu v správnom súdnictve
sudca spravodajca	Marianna Mochnáčová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	17.01.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 40 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 52 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 35 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 39 ods. 1
analytická právna veta	Právo na prístup k súdu sa nezaručuje kedykoľvek, ale iba vtedy, ak zákon neustanoví inak. Uplatnenie práva na prístup k súdu sa vymedzuje podmienkami ustanovenými zákonom. Ak fyzická alebo právnická osoba splní podmienky ustanovené zákonom, súd musí tejto osobe umožniť stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami a povinnosťami, ktoré z takéhoto postavenia vyplývajú.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ 1 sa žalobou podanou na Krajskom súde v Prešove domáhal preskúmania postupu a rozhodnutia Sociálnej poisťovne zo dňa 18.12.2013. V

	<p>žalobe namietal porušenie svojich subjektívnych práv v správnom konaní, predovšetkým z dôvodov nedostatočného zistenia skutkového stavu zo strany orgánu verejnej správy, porušenia zásady dvojinstančnosti administratívneho konania, nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy, nevydania rozhodnutia zo strany orgánu verejnej správy v zákonnej lehote, porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, prejudikovania rozhodnutia orgánom verejnej správy. Uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len "krajský súd") zo dňa 26.11.2014 bol do konania pribratý sťažovateľ 2. Krajský súd rozhodol napadnutým rozsudkom tak, že žalobu sťažovateľa 1. zamietol, keďže sťažovateľ 1. namietal v žalobách porušenie iných ako svojich subjektívnych práv, v dôsledku čoho je jeho žaloba nedôvodná, a vo vzťahu k sťažovateľovi II konanie zastavil, z dôvodu oneskoreného podania žaloby. O odvolaní sťažovateľov rozhodol Najvyšší súd SR (ďalej len "najvyšší súd") napadnutým rozsudkom zo dňa 22.08.2017. Týmto rozsudkom došlo o. i. k potvrdeniu rozsudku Krajského súdu v Prešove vo vzťahu k sťažovateľovi 1 ak odmietnutiu odvolania sťažovateľa 2.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu, ústavný súd sťažnosť sťažovateľov odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci, keďže sťažovatelia boli oprávnení podať proti rozsudku krajského súdu odvolanie, čo aj využili. Z toho vyplýva, že sťažovatelia mali k dispozícii účinný právny prostriedok na ochranu svojich práv, o ktorom bol oprávnený rozhodnúť najvyšší súd, čo vylučuje právomoc ústavného súdu.</p> <p>K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľov rozsudkom najvyššieho súdu vo vzťahu k sťažovateľovi 2.</p> <p>Účelom čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 46 ods. 2 ústavy je zaručiť prístup k súdu každému, kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy. Právo na prístup k súdu sa nezaručuje kedykoľvek, ale iba vtedy, ak zákon neustanoví inak. Uplatnenie práva na prístup k súdu sa vymedzuje podmienkami ustanovenými zákonom. Ak fyzická alebo právnická osoba splní podmienky ustanovené zákonom, súd musí tejto osobe umožniť stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami a povinnosťami, ktoré z takéhoto postavenia vyplývajú.</p> <p>Z uvedeného výkladu a chápania čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy vyplýva, že na to, aby sa sťažovateľ stal účastníkom konania pred správnym súdom, musel splniť predpoklady ustanovené zákonom. Tieto predpoklady správny súd skúma predovšetkým z procesného hľadiska, najmä či žaloba bola podaná včas, oprávnenou osobou a či žaloba smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je správny súd oprávnený a povinný skúmať.</p> <p>Najvyšší súd v relevantnej časti napadnutého rozsudku vo vzťahu k sťažovateľovi 2 uviedol: "Z obsahu predloženého spisového materiálu je zrejmé, že žaloby boli podané len žalobcom a nie zamestnancami. Aj keď žalobca argumentoval, že žaloby boli podané len žalobcom z hľadiska hospodárnosti a rýchlosti, nič to nemení na procesnom postavení zamestnancov ako pribratých účastníkov v konaní. Pribratím účastníkov do konania, však nie je možné odstrániť nedostatok aktívnej legitímácie žalobcu. Žalobcovia v 2., 3., 4., a 5. rade, aj keď ich krajský súd za žalobcov označil, žaloby nikdy nepodali. Do konania boli pribratí uznesením krajského súdu, a preto je potrebné na nich ako na pribratých účastníkov nahliadať. Len z dôvodu zachovania continuity a prehľadnosti rozhodnutia sa odvolací súd rozhodol nemeniť ich označenie na pribratých účastníkov, čo však nemení ich procesné postavenie v konaní. Keďže piata časť Občianskeho súdneho poriadku obsahuje osobitnú úpravu pribratia ďalších účastníkov do konania, ustanovenie § 92 ods. 1 O.s.p. nie je na správne súdnictvo aplikovateľné. Vplyv na postavenie takého účastníka v konaní nemá ani nesprávny postup krajského súdu, ktorý pribral zamestnancov do konania ako žalobcov podľa § 92 ods. 1 O.s.p.</p> <p>Podľa §250 ods. 1 O.s.p. sú účastníkmi konania žalobca a žalovaný. Súd aj bez</p>

návrhu uznesením priratie do konania účastníka správneho konania, ktorého práva a povinnosti by mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté. Podľa § 218 ods. 1 písm. b) O.s.p. v cit. znení odvolací súd odmietne odvolanie, ktoré b) bolo podané niekým, kto na odvolanie nie je oprávnený; Priratie účastníka podľa § 250 ods. 1 O.s.p. znamená, že iba v prípade zrušenia napadnutého rozhodnutia a následnom preukázaní spojitosti medzi zrušením napadnutého rozhodnutia a ujme v jeho subjektívnych právach, resp. povinnostiach sa takáto osoba pririatá do konania stáva aktívne legitimovaným nositeľom procesných práv vrátane práva spochybníť zákonnosť rozsudku krajského súdu. Nakoľko majú žalobcovia v 2., 4. a 5. rade len postavenie pririatého účastníka konania a nie žalobcov, nie sú osobami oprávnenými na podanie odvolania, a preto musel odvolací súd v zmysle §218 ods. 1 písm. b) v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. odvolanie zamestnancov ako neprípustné odmietnuť a bližšie sa ním nezaoberať. ...

Krajský súd konanie voči žalobcovi v 2., 4. a 5. rade podľa § 250d ods. 3 O.s.p. zastavil z dôvodu, že žaloba bola podaná oneskorene, nakoľko žalobcovi v 2., 4. a 5. rade sa stali účastníkmi konania až ich pririatím do konania na strane žalobcov uznesením krajského súdu podľa § 92 ods. 1 O.s.p., čo bolo po uplynutí dvojmesačnej lehoty na podanie žaloby. Odvolací súd však považuje za nesporné, že žalobcovia žaloby o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia nepodali, čo predstavuje neodstrániteľnú prekážku konania a je potrebné konanie voči zamestnancom žalobcu v 1. rade zastaviť. Zastavenie konania nemožno s poukazom na tieto skutočnosti považovať za odňatie možnosti konať pred súdom. Vzhľadom na to, že krajský súd konanie voči žalobcom v 2., 4. a 5. rade zastavil (aj keď podľa § 250d ods. 3 O.s.p), odvolací súd rozhodnutie krajského súdu v tejto časti s poukazom na § 219 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 potvrdil... Ako už bolo uvedené vyššie, z celého predloženého spisového materiálu nevyplýva, že by žalobcovia v 2., 3., 4. a 5. rade podali žalobu, či už sami alebo prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Aj napriek tomu, že krajský súd ich označoval ako žalobcov v 2., 3., 4. a 5. rade, ide stále o pririatých účastníkov a kladné rozhodnutie krajského súdu o ich návrhu na vstup do konania na strane žalobcov podľa § 92 ods. 1 O.s.p.. bezpochyby nenahrádza absenciu ich aktivity na podanie žaloby.“

Z citovaného odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu je zrejmé, že sťažovateľ 2 nespĺnil zákonom ustanovené podmienky (nepodal žalobu o preskúmanie rozhodnutia Sociálnej poisťovne), aby sa stal účastníkom konania, a preto najvyšší súd postupoval správne, ak sa odvolaním sťažovateľa 2 v merite veci nezaoberal. Pokiaľ sťažovateľ 2 argumentuje jednotlivými ustanoveniami Správneho súdneho poriadku, okrem iného ustanovením § 134 ods. 2 písm. b) SSP, ústavný súd konštatuje, že argumentáciu s odkazom na jednotlivé ustanovenia Správneho súdneho poriadku nemohol akceptovať vzhľadom na skutočnosť, že v zmysle § 492 ods. 2 SSP odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom účinnosti Správneho súdneho poriadku (1. júla 2016) sa dokončia podľa doterajších predpisov. Vo veci sťažovateľov je tak akákoľvek argumentácia s odvolaním sa na Správny súdny poriadok irelevantná, a ústavný súd sa ňou preto ani nezaoberal. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa 2 v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľov rozsudkom najvyššieho súdu vo vzťahu k sťažovateľovi 1.

Po preskúmaní obsahu sťažnosti vo vzťahu k porušeným právam sťažovateľa 1 a napadnutého rozsudku najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že sa jednoznačne stotožňuje s citovaným záverom najvyššieho súdu, že sťažovateľ 1 v žalobe o preskúmanie rozhodnutia Sociálnej poisťovne namietal porušenie svojich subjektívnych práv iba vo vzťahu ku nedodržaniu zákonnej lehoty na vydanie napadnutých správnych rozhodnutí. Z odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu je však zrejmé, že námietkami sťažovateľa 1 obsiahnutými v odvolaní týkajúcimi sa tejto skutočnosti sa najvyšší súd riadne zaoberal a na

	<p>tieto dal ústavne akceptovateľnú odpoveď, keď konštatoval, že "nedodržanie procesných lehôt nemá vplyv na zákonnosť napadnutých rozhodnutí". Ústavný súd navyše musí konštatovať, že sťažovateľ I vo svojej sťažnosti ani neuvádza žiadne nové skutočnosti, ktorými by spochybnil názor vyjadrený v rozsudku najvyššieho súdu, iba opakuje svoje námietky z odvolacieho konania. Takto poňatá ústavná sťažnosť stavia ústavný súd do pozície ďalšej inštancie v systéme všeobecného súdnictva, ktorá mu však neprináleží vzhľadom na čl. 124 ústavy. Skutočnosť, že najvyšší súd vo svojom rozsudku vyslovil závery, s ktorými sťažovateľ I nesúhlasí, nezakladá bez ďalšieho oprávnenosť ústavnej sťažnosti a nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojím vlastným. Aj túto časť sťažnosti preto posúdil ústavný súd ako zjavne neopodstatnenú.</p> <p>Vzhľadom na uvedené ústavný súd rozhodol tak, že:</p> <p><u>Sťažnosť sťažovateľov odmietol.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEF a iných súdov	ÚS SR: II. ÚS 466/2017 z 25. júla 2017, sp. zn. I. ÚS 537/2017 z 8. novembra 2017, sp. zn. I. ÚS 484/2017 z 9. októbra 2017 a sp. zn. III. ÚS 602/2017 z 28. septembra 2017
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	konanie pred ústavným súdom-podmienky konania pred ústavným súdom cudzinec, cudzinci podnikateľská činnosť-obmedzenie práva podnikat'

spisová značka	I. ÚS 21/2018
populárny názov	Dôkazné bremeno v sporovom konaní
sudca spravodajca	Marianna Mochnáčová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	24.01.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 13 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	V sporovom konaní zaťažuje obidve sporové strany (nielen žalobcu) tak bremeno tvrdenia, ako aj jemu zodpovedajúce dôkazné bremeno. Uvedené znamená, že každá zo strán, ktorá v konaní tvrdí nejakú skutočnosť, má povinnosť toto svoje tvrdenie náležitým spôsobom preukázať.
skutkový stav a základné fakty	<p>Obchodná spoločnosť (ďalej len „pôvodná žalobkyňa“), sa návrhom na začatie konania doručeným okresnému súdu 23. júla 1997 (ďalej len „žaloba“) domáhala proti sťažovateľovi zaplata sumy 544 734,90 Sk (toho času 18 081,89 €) s príslušenstvom (ďalej len „pohľadávka“) z titulu ceny stavebných prác vykonaných pôvodnou žalobkyňou na základe zmluvy o dielo, predmetom ktorej bola generálna oprava, rekonštrukcia podkrovia a prístavba budovy gymnázia. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 25 Cb 82/1998 z 3. decembra 2010 (ďalej len „prvý rozsudok okresného údu“) žalobe v celom rozsahu vyhovel a sťažovateľovi uložil povinnosť nahradiť žalobkyni trovy tohto konania.</p> <p>Na základe riadne a včas podaného odvolania – riadneho opravného prostriedku sťažovateľa krajský súd uznesením sp. zn. 2 Cb 292/2011 z 12. júna 2012 prvý rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</p> <p>Následne bolo rozsudkom okresného súdu žalobe opäť v celom rozsahu vyhovené a sťažovateľovi uložená povinnosť nahradiť žalobkyni trovy tohto</p>

	<p>konania.</p> <p>Na základe riadne a včas podaného odvolania sťažovateľa rozsudkom krajského súdu bol rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdený s tým, že žalobkyňa má voči sťažovateľovi nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania.</p> <p>Sťažovateľ podal proti právoplatnému rozsudku krajského súdu dovolanie – mimoriadny opravný prostriedok, ktorý bol uznesením najvyššieho súdu pre jeho neprípustnosť odmietnutý.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa rozsudkom okresného súdu. Ústavný súd túto časť sťažnosti odmietol pre nedostatok právomoci, keďže sťažovateľ mal k dispozícii účinný prostriedok nápravy, t.j. odvolanie, ktoré vo vzťahu k napadnutému rozsudku okresného súdu aj využil.</p> <p>K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa rozsudkom krajského súdu. Po preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu ústavný súd argumentáciu sťažovateľa, podľa ktorej sa krajský súd v napadnutom rozhodnutí nevysporiadal, resp. nesprávne vysporiadal s jeho odvolacími námietkami, nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu.</p> <p>Podľa názoru ústavného súdu už okresný súd dal jasnú, zrozumiteľnú a vyčerpávajúcu odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd uvádza, že samotná skutočnosť, či účastník konania vystupuje na strane žalobcu alebo žalovaného, nemá priamy vplyv na jeho povinnosť tvrdiť rozhodujúce skutočnosti a predložiť alebo označiť dôkazy na svoje tvrdenia. Rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi účastníkmi v spore závisí na tom, ako vymedzuje právna norma práva a povinnosti účastníkov. Obvykle platí, že skutočnosti navodzujúce žalované právo musí tvrdiť žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou žalovaného. Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vystihuje aktuálnu skutkovú a dôkaznú situáciu konania. V priebehu sporu sa môže meniť, teda môže dochádzať k jeho prerozdeľovaniu. Pri posudzovaní dôkazného bremena na strane tohoktorého účastníka treba rešpektovať tzv. negatívnu dôkaznú teóriu, t. j. pravidlo, že neexistencia (niečoho) majúca trvajúci charakter sa zásadne nepreukazuje. Na nikom totiž nemožno spravodlivo žiadať, aby preukázal reálnu neexistenciu určitej právnej skutočnosti (pozri uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 81/2010 z 31. mája 2010).</p> <p>Pokiaľ teda ide o námietku sťažovateľa spočívajúcu v tvrdení, že krajský súd, ako aj okresný súd ho zaťažili dôkazným bremenom, ktoré mala znášať žalobkyňa, keď dospeli k záveru, že sťažovateľ dôkazné bremeno neunesol, pretože nijako nie je možné od neho žiadať preukázanie stavebných prác a ich rozsahu, ktoré podľa jeho názoru žalobkyňa nevykonala (negatívnu skutočnosť, pozn.), ústavný súd dospel taktiež k záveru, že ani táto námietka nie je dôvodná. Totiž v okolnostiach danej veci na základe zmluvy o dielo a v plnom súlade s ňou a priori sťažovateľa nezaťažovalo dôkazné bremeno spočívajúce v preukázaní, že stavebné práce pôvodnou žalobkyňou neboli vykonané, ale práve naopak, žalobkyňu zaťažovalo dôkazné bremeno, že pôvodnou žalobkyňou stavebné práce boli vykonané. A teda, ak a priori žalobkyňa uniesla dôkazné bremeno spočívajúce v preukázaní pôvodnou žalobkyňou vykonaných stavebných prác a ich ceny v plnom súlade so zmluvou o dielo, a tým v preukázaní splnenia všetkých podmienok pre vznik a trvanie nároku na jej zaplatenie, sťažovateľa až a posteriori zaťažovalo dôkazné bremeno spočívajúce v jeho zvrátení prostredníctvom takých dôkazov, ktoré by boli spôsobilé preukázanie nároku žalobkyne zvrátiť, prinajmenšom však spochybniť. Navyše, na uvedenom nič nemení ani okolnosť, či žalobkyňa a sťažovateľovi, obidvom zastúpeným kvalifikovaným právnym zástupcom, predbežný názor konajúcich súdov o unesení alebo neunesení dôkazného bremena vo vzťahu k tomu-ktorému</p>

ich tvrdeniu bol alebo nebol známy.

Ústavný súd už vo veci sp. zn. III. ÚS 44/2011 uviedol, že (v okolnostiach tam posudzovanej veci, pozn.) „nebolo úlohou ústavného súdu skúmať, či na zásadné argumenty sťažovateľov bola zo strany krajského súdu poskytnutá vecne správna odpoveď, ale či nastolené otázky relevantného charakteru krajský súd zodpovedal, a ak áno, či odpoveď mala dostatočne vyčerpávajúci charakter“. V okolnostiach danej veci treba zdôrazniť, že v prípade rozhodnutí súdov opravnej inštancie si môže opravný súd osvojiť dôvody napadnutého rozhodnutia pod podmienkou, že napadnuté rozhodnutie skutočne preskúmal v intenciách dôvodov predostretých uplatneným opravným prostriedkom. Európsky súd pre ľudské práva v tomto smere judikoval: „Súd podčiarkuje, že pojem spravodlivý proces vyžaduje, aby vnútroštátny súd, ktorý odôvodnil svoje rozhodnutie stručne buď tak, že odkázal na dôvody nižšej inštancie alebo iným spôsobom, skutočne preskúmal rozhodujúce otázky, ktoré boli pred ním vznesené, a neuspokojil s tým, že jednoducho prevzal závery nižšieho súdu“ (rozhodnutie ESELP vo veci Helle c. Fínsko z 19. 12. 1997).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd túto časť sťažnosti odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť.

K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa uznesením najvyššieho súdu.

Právny názor najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolania je v napadnutom rozhodnutí zdôvodnený vyčerpávajúcim spôsobom a presvedčivo vo vzťahu ku všetkým námietkam sťažovateľa. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia najvyšší súd dostatočným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré bolo potrebné dovolanie sťažovateľa odmietnuť ako procesne neprípustné. Najvyšší súd tiež uviedol, že: "...v sporovom konaní zaťažuje obidve sporové strany (nielen žalobcu) tak bremeno tvrdenia, ako aj jemu zodpovedajúce dôkazné bremeno. Uvedené znamená, že každá zo strán, ktorá v konaní tvrdí nejakú skutočnosť, má povinnosť toto svoje tvrdenie náležitým spôsobom preukázať. Neunesenie dôkazného bremena má za následok stratu sporu, ktorá sa u žalobcu prejavuje zamietnutím žaloby a u žalovaného naopak vyhovením žalobe v uplatnenom rozsahu. Pokiaľ žalobca uplatní na súde svoj nárok a k žalobe pripojí listiny, od ktorých odvodzuje svoj nárok, nepostačuje, ak žalovaný uplatnený nárok spochybní bez toho, aby toto svoje tvrdenie podložil dôkazmi. Nie je povinnosťou žalobcu v konaní vyvrátiť ničím nepodložené tvrdenia žalovaného, naopak tieto tvrdenia je povinný preukázať žalovaný, pričom táto povinnosť je výrazom dôkazného bremena žalovaného ohľadom ním uvádzaných tvrdení a nie je možné ho považovať za prenesenie dôkazného bremena za žalobcu na žalovaného. Ak si v rozhodovanej veci žalobca (resp. právny predchodca žalobcu) uplatnil nárok za vykonané práce, pričom svoj nárok odvodzoval od listinných dôkazov predpokladaných zmluvou o dielo a žalovaný tvrdil, že niektoré z uplatnených prác nevykonal právny predchodca žalobcu ale tretie osoby (väzni), zaťažovalo žalovaného dôkazné bremeno, aby preukázal, ktoré z prác uplatnených žalobcom nevykonal právny predchodca žalobcu, ale boli vykonané väzňami. Pokiaľ žalovaný v konaní pred súdom prvej inštancie nepreukázal, ktoré zo žalobcom uplatnených prác vykonali väzni, je správny záver, že žalovaný neunesol ohľadne svojho tvrdenia dôkazné bremeno.

Vo vzťahuk dovolaciemu dôvodu sťažovateľa, že nesprávnym postupom súdu pri vykonávaní dokazovania bolo konanie poznačené vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f) C.s.p., ústavný súd dodáva, že pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosť jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať

	<p>extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (pozri uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 26/2017 zo 6. marca 2017).</p> <p>Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu – finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia – jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (1 ECdo 10/2014, 3 Cdo 146/2013).</p> <p>Za situácie, keď najvyšší súd dospel ústavne konformným spôsobom k záveru o neprípustnosti dovolania, a v rámci toho aj vo vzťahu k sťažovateľom namietaným neúmerným priet'ahom v konaní o žalobe postupom okresného súdu a postupom krajského súdu, čo sťažovateľ taktiež považoval za naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, nebol povinný vecne preskúmať v ňom obsiahnuté argumenty sťažovateľa. Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmietol aj túto časť sťažnosti ako zjavne neopodstatnenú.</p> <p>Vo vzťahu k namietanému porušeniu práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a prejednanie záležitosti v primeranej lehote postupom okresného a krajského súdu, ústavný súd dospel rovnako k záveru o zjavnej neopodstatnenosti tejto námietky, keďže konanie bolo právoplatne skončené 27. júla 2017, pričom sťažnosť sťažovateľa bola ústavnému súdu doručená 18. decembra 2017, čiže v čase, keď už k porušovaniu označených práv sťažovateľ nemohlo dochádzať.</p> <p>Ústavný súd rozhodol tak, že:</p> <p><u>Sťažnosť sťažovateľa odmietol.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov</p>	<p>NS SR: uznesenie sp. zn. 6 Cdo 81/2010 z 31. mája 2010, 3 Cdo 26/2017 zo 6. marca 2017, 1 ECdo 10/2014, 3 Cdo 146/2013 ÚS SR: III. ÚS 44/2011</p> <p>ESLP: Helle c. Fínsko z 19. 12. 1997</p>
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>klúčové slová</p>	<p>práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na spravodlivý proces rozhodnutie-nepreskúmateľnosť cena-diela dokazovanie-dôkazná núdza priet'ahy v konaní zmluva-zmluva o dielo dokazovanie-dôkazné bremeno práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na prerokovanie vecí - bez zbytočných priet'ahov</p>

<p>spisová značka</p>	<p>I. ÚS 47/2018</p>
<p>populárny názov</p>	<p>Ušlý zisk</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Marianna Mochnáčová</p>
<p>druh konania</p>	<p>konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb</p>

druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	31.01.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Ušlý zisk sa definuje ako ujma spočívajúca v tom, že u poškodeného nedošlo v dôsledku škodnej udalosti k rozmnoženiu majetkových hodnôt, hoci sa to s ohľadom na pravidelný beh vecí dalo očakávať. Nestačí pritom iba pravdepodobnosť rozmnoženia majetku, pretože musí byť preukázané, že pri pravidelnom behu vecí (nebyť protiprávneho konania škodcu alebo škodnej udalosti) mohol poškodený dôvodne očakávať zväčšenie svojho majetku, ku ktorému nedošlo práve v dôsledku konania škodcu (škodnej udalosti). Nepreukázanie existencie skutkových okolností k dôvodne očakávanému vzniku zisku, môže viesť k záveru, že ušlý zisk, ktorého sa poškodený domáha je len fikciou.
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľka sa žalobou domáhala náhrady škody a ušlého zisku proti štátu podľa zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom z toho dôvodu, že skôr vydané rozhodnutie Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len "ministerstvo"), ktorým bola určená za správcu zdroja minerálnej stolovej vody, bolo následne zrušené rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len "najvyšší súd"), čím došlo k zmareniu jej podnikateľských plánov. Okresný súd rozsudkom z 22. septembra 2011 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) priznal sťažovateľke v dôsledku nesprávneho úradného postupu ministerstva, náhradu skutočnej škody vo výške 188 013,43 € a ušlý zisk vo výške 189 530,39 €. Skutočná škoda spočívala v nákladoch sťažovateľky na uskutočnenie podnikateľského zámeru, a to v súvislosti s prípravnými prácami a výstavbou plničky minerálnych vôd, ktorú plánovala sťažovateľka využívať ako užívateľ a správca zdroja minerálnej vody na základe rozhodnutia ministerstva. Za ušlý zisk považoval okresný súd zisk, ktorý by sťažovateľka dosiahla v období od 26. novembra 1996 do 19. novembra 1999 v súvislosti s prevádzkou plničky minerálnych vôd pri využívaní zdroja minerálnej vody, na ktoré jej bolo vydané nezákonné rozhodnutie ministerstva.</p> <p>Krajský súd Bratislava napadnutým rozsudkom zo 16.1.2014, na odvolanie žalovaného zmenil rozsudok okresného súdu tak, že sťažovateľke priznal iba náhradu skutočnej škody v sume 188.013,43 E s prísl., vo zvyšku ohľadne ušlého zisku žalobu zamietol. Zamietajúcu časť rozsudku odôvodnil tým, že sťažovateľ svoj podnikateľský zámer nevybudovaním plničky minerálnych vôd nedotiahol do takého štádia, ktoré by odôvodňovalo dosiahnutie zisku z nezrealizovaného podnikania. Najvyšší súd SR na dovolanie sťažovateľa napadnutým rozsudkom z 29.3.2017 dovolanie do nepriznaného ušlého zisku zamietol a vo zvyšnej časti do trov konania odmietol.</p> <p>Sťažovateľka namietané porušenie svojich práv odôvodnila tým, že všeobecné súdy svoje rozhodnutia neodôvodnili presvedčivým spôsobom, uplatnené názory nie sú logické a nemajú racionálnu základňu, takže v rovine ústavného práva nemôžu byť akceptovateľné.</p>
z odôvodnenia	Ústavný súd konštatoval, že závery, ku ktorým krajský súd a najvyšší súd dospeli, nemožno označiť za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Krajský súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku uviedol: «Navrhovateľ v konaní o náhradu škody zo zodpovednosti štátu žiadal priznať náhradu jednak v podobe skutočnej škody a tiež ako ušlý zisk. V prípade náhrady skutočnej škody odvolací súd vyhodnotil návrh navrhovateľa v zhode so závermi prvostupňového súdu ako opodstatnený. Skutočnú škodu navrhovateľa

predstavujú zmarené investície navrhovateľa, t.j. už spomínané márne vynaložené náklady spojené s uskutočňovaním jeho podnikateľského zámeru - výstavby plničky minerálnych vôd... K inému právnomu záveru ale dospel odvolací súd v prípade navrhovateľom uplatneného nároku na náhradu škody titulom ušlého zisku. Navrhovateľ v konaní neprodukoval také dôkazy, ktorými by preukázal, že pri predpokladanom chode vecí by bol získal určitý - ním predpokladaný - prospech. Navrhovateľa pritom v konaní zaťažovalo dôkazné bremeno. Pre priznanie náhrady škody v podobe ušlého zisku nestačí tvrdenie poškodeného (navrhovateľa), že jeho podnikateľský zámer bol zmarený. Navrhovateľ musí v konaní preukázať, že odporca (škodca) zasiahol do priebehu deja, ktorý by inak viedol k zisku. Získanie zisku nemôže byť len hypotetické. V prejednávanej právnej veci skladba okolností, ktoré tvorili „chod vecí“ nedospela do takého štádia, aby bolo možné dosiahnutie ušlého zisku predpokadaného navrhovateľom vyhodnotiť ako reálne. Odvolací súd v tejto súvislosti považuje za nesporné, že nevyhnutnou podmienkou dosiahnutia zisku, očakávaného navrhovateľom, bolo vybudovanie plničky minerálnych vôd, ktorá ale až do ukončenia využívania zdroja minerálnej vody navrhovateľom vybudovaná nebola. Navrhovateľ tiež nepredložil súdu napr. zmluvy o odbyte, zmluvy s odberateľmi, príp. zamestnancami, v štádiu podnikania po vybudovaní plničky (čo ale zjavne ani nemohol, keďže plničku nevybudoval), z čoho by sa potom dalo zistiť, do akej miery jeho podnikateľská činnosť mohla byť efektívna, t.j. či mohol dosahovať taký zisk, o ktorý, ako tvrdí, zmarením podnikania prišiel. Jeho podnikateľský zámer tak nebol dotiahnutý do takého štádia, kedy by bolo možné považovať dosiahnutie prospechu z podnikania za vysoko pravdepodobné. Za daných okolností - bez plničky minerálnej vody, na vybudovaní ktorej bolo postavené podnikanie navrhovateľa - sa dosiahnutie zisku javí ako hypotetické, nedostatočne reálne. V prípade ušlého zisku tak podľa názoru odvolacieho súdu neboli naplnené všetky tri zákonné predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu podľa zák.č. 58/1969 Zb., konkrétne chýbal predpoklad vzniku škody v podobe ušlého zisku.

O dovolaní sťažovateľky proti rozsudku krajského súdu rozhodol najvyšší súd napadnutým rozsudkom a v relevantnej časti odôvodnenia tohto rozsudku uviedol: «Pre vznik objektívnej zodpovednosti štátu za škodu v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. musia byť súčasne splnené tri základné zákonné podmienky 1/ zrušené nezákonné rozhodnutie orgánu štátu alebo nesprávny úradný postup, 2/ existencia škody (skutočnej škody a ušlého zisku), 3/ príčinná súvislosť medzi škodou a nezákonným rozhodnutím. Pojem škoda nebol v zákone č. 58/1969 Zb. definovaný, preto sa zmysle ustanovenia § 20 citovaného zákona pre výklad použili spoločné ustanovenia Občianskeho zákonníka o škode a to konkrétne ustanovenie § 442 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého sa uhrádza skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk). Ušlý zisk sa v súlade s konštantnou judikatúrou súdov definuje ako ujma spočívajúca v tom, že u poškodeného nedošlo v dôsledku škodnej udalosti k rozmnoženiu majetkových hodnôt, hoci sa to s ohľadom na pravidelný beh vecí dalo očakávať. Ušlý zisk sa neprejavuje zmenšením majetku poškodeného (úbytkom aktív, ako je tomu u skutočnej škody), ale stratou očakávaného prínosu. Nestačí pritom iba pravdepodobnosť rozmnoženia majetku, lebo musí byť naisto postavené, že pri pravidelnom behu vecí (nebyť protiprávneho konania škodcu alebo škodnej udalosti) mohol poškodený dôvodne očakávať zväčšenie svojho majetku, ku ktorému nedošlo práve v dôsledku konania škodcu (škodnej udalosti).

Len všeobecné tvrdenie o strate podnikateľskej príležitosti alebo zmarení podnikateľského zámeru bez ďalšieho, nikdy nemôže byť základom pre vznik nároku na náhradu ušlého zisku, a to ani v prípade, ak by boli dôsledkom protiprávnej udalosti. Je tomu tak preto, že zákon č. 58/1969 Zb. nezakladá vznik nároku na náhradu škody paušálne a automaticky v každom jednotlivom prípade porušenia povinnosti zo strany orgánov štátu, ale len celkom výnimočne za predpokladu súčasného naplnenia aj ďalších predpokladov vzniku a existencie zodpovednostného vzťahu, ktorými sú existencia škody (ušlého zisku) a príčinnej súvislosti medzi škodou a protiprávnym konaním alebo opomenutím orgánov štátu. Dôkazné bremeno ohľadom naplnenia týchto podmienok vzniku zodpovednosti štátu za škodu pritom zaťažuje poškodeného. Aj existencia

	<p>ušlého zisku musí byť vždy bezpečne preukázaná. V prípade ušlého zisku nie je možné preukázať jeho reálnu existenciu, ale musia byť dokazované také konkrétne skutkové okolnosti (tvrdené poškodeným), ktoré pri logickej úvahe povedú súd k záveru, že ušlý zisk by skutočne vznikol nebyť protiprávnej udalosti, t.j. dokazuje sa pravdepodobnosť dosiahnutia ušlého zisku u poškodeného v danom čase a podľa miery dokázanej pravdepodobnosti, je potom možné urobiť záver o tom, či by za daných okolností bol žalovaný ušlý zisk aj reálnym. Nepreukázanie existencie takýchto skutkových okolností, by potom mohlo viesť len k záveru, že ušlý zisk, ktorého sa žalobca v konaní domáha, je skutočne iba „fikciou“ (m.m. uznesenie najvyššieho súdu sp.zn. 3 Cdo 513/2014). „Aj v prípade ušlého zisku musí ísť o ujmu už nastalú (vzniklú) a nie o ujmu, ktorá by hypoteticky mohla vzniknúť v budúcnosti“ (z uznesenia najvyššieho súdu sp.zn. 4 MCdo 23/2008). Za ušlý zisk teda nemožno považovať hypotetický ušlý zisk, ktorý nemá žiadny konkrétny preukázateľný základ. Napokon hypotetický ušlý zisk, na ktorý sa dovolateľka odvoláva, vychádzajúci len z porovnania a spriemerovania zisku dosahovaného v prípade obdobnej podnikateľskej príležitosti za obdobných podmienok u iného subjektu v príslušnom podnikateľskom odvetví, v konečnom dôsledku vylučuje existenciu príčinnej súvislosti medzi protiprávnou udalosťou a ušlým ziskom, ako základnú podmienku vzniku zodpovednosti štátu za škodu. Ušlý zisk je teda stratou konkrétnej, reálnej a preukázateľnej príležitosti zhodnotenia majetku, avšak len za predpokladu, že pravdepodobnosť dosiahnutia zisku u poškodeného je s ohľadom na existujúce okolnosti toho ktorého konkrétneho prípadu vysoko pravdepodobná až blížiac sa k istote (m.m. uznesenie najvyššieho súdu sp.zn. 4 Cdo 319/2008, 1 Cdo 76/2008). Pokiaľ žalovaný nepreukáže existenciu týchto okolností a výšku ušlého zisku, ktorý mohol pri bežnom chode vecí očakávať, nemôže byť v konaní úspešný.</p> <p>Ústavný súd nad rámec citovaných odôvodnení rozsudkov krajského súdu a najvyššieho súdu konštatuje, že aj zo znaleckého posudku, na ktorý sťažovateľka odkazuje, je zrejmé, že znalec pri výpočte ušlého zisku vychádzal z predpokladu, že sťažovateľka dosiahne zisk v súvislosti s prevádzkou plničky minerálnych vôd, ktorú sťažovateľka počas doby trvania platnosti rozhodnutia ministerstva nepostavila a po zrušení rozhodnutia ako nezákonného ani nemala dôvod postaviť, a teda ako správne najvyšší súd uviedol, ide iba o hypotetický ušlý zisk, ktorý by sťažovateľka nikdy nedosiahla, avšak nie v dôsledku nesprávneho úradného postupu, ale práve preto, že podnikateľský plán v súvislosti s výstavbou plničky sa stal nereálnym bez existencie rozhodnutia ministerstva, ktoré však ako nezákonné nikdy nemalo byť vydané. Jednoducho povedané, ak by úradný postup ministerstva bol správny, jeho rozhodnutie o určení sťažovateľky za správcu zdroja minerálnej stolovej vody s označením KM-1 ako nevyhnutný predpoklad dosiahnutia zisku v súvislosti s prevádzkou plničky minerálnych vôd by nikdy nebolo vydané a sťažovateľka by so stavbou plničky minerálnych vôd nikdy ani nezačala, a teda ani by nikdy nedosiahla zisk v súvislosti s jej prevádzkou.</p> <p>Ústavný súd rozhodol tak, že:</p> <p><u>Sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú.</u></p>
<p>použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov</p>	
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>klúčové slová</p>	<p>náhrada škody (ujma)-majetková ujma práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na náhradu škody spôsobenej orgánom verejnej moci zisk-ušlý</p>

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.